

IV. stretnutie Slávenie

1. zamyslenie

Ž 92, 1 - 5

*Dobre je oslavovať Pána a ospevovať meno tvoje, Najvyšší;
za rána zvestovať tvoju dobrotu a tvoju vernosť celú noc
na desaťstrunovej harfe a na lutne, spevom a gitarou.
Lebo tvoje počínanie, Pane, ma naplňuje radosťou a plesám nad dielami твоjih rúk.*

Schopnosť sláviť je človeku prirodzene daná. Športovci spontánne oslavujú víťazstvo a školáci sa tešia dobrej známke. Narodenie dieťaťa, krst, narodeniny, meniny, birmovanie, svadba aj mnoho iných osobných, rodinných a spoločenských udalostí sa spája s oslavami. Oslava však vyrastá z námahy a obety. Predchádza jej tréning, štúdium, pôrodné bolesti... Cesta chleba na náš stôl je dlhá a náročná. Kým sa strapce hrozna zmenia na víno, vinohradník sa poriadne zapotí.

Izraelský ľud je Božia vinica. Vo svojej DNA nosí čosi slávnostné. Keď ho chcel Boh vyvieť z Egypta, Mojžiš a Áron išli k faraónovi so slovami: „Toto ti odkazuje Pán, Boh Izraela: ‚Prepusť môj ľud, aby mi na púšti pripravil slávnosť!‘“ (Ex 5,1). Trochu menej známym cieľom exodu je teda Božia slávnosť. Izraeliti sú vyzvaní zanechať Egypt. Musia sa vydať na ťažkú cestu kdesi na púšť. Dostávajú dar slobody, aby mohli mať účasť na Božej radosť.

Najhlbším dôvodom slávenia je samotný Boh. V Žalme 92 sa Boh spomína symbolicky sedemkrát. Akoby sa chcelo povedať, že každý deň týždňa môže byť oslavou Boha. No Pánov deň, šabat (v. 1), je zvlášť vyhradený na oslavu. Pánov deň, deň Ježišovho zmŕtvychvstania, tiež patrí oslave. Veriace spoločenstvo naplnené radosťou za sprievodu hudobných nástrojov (v. 4) oslavuje Pána; ospevuje jeho meno (v. 2), jeho dobrotu (hebr. *chésed*) a jeho vernosť (v. 3).

Boha nesmieme zakonzervovať v minulosti. Jeho dobrotu a vernosť, ktorú skúsili predkovia pri vyslobodení z egyptského otroctva aj pri návrate z Babylonu, stále trvá (v. 5a). Ježiš Kristus nezostal v hrobe, vstal z mŕtvych a je živý. Pán stále udržiava diela svojich rúk (v. 5b). Sám Spasiteľ a Stvoriteľ všetkého prebúda vo veriacom človeku postoj slávenia. Spoločné slávenie sprítomňuje komunitu Božiu silu, umožňuje jej prekročiť

rámec plynutia času a otvára ju pre večný eschatologický šabat - ôsmy deň, ku ktorému Boh vedie celý svet.

Žalmista ukazuje, že slávenie nie je Izraelu ani Cirkvi uložené zvonku. Pochádza od Boha a vracia sa k nemu; vzniká z Božieho poverenia a je privilegiom ľudu. Je to volanie a odpoveď srdca, pri ktorom sa treba nechať s dôverou zviesť na Božej vlne. Nie vždy to ide ľahko. Sú chvíle, keď nie je vidieť dôvod na oslavu, ani na cestu do spoločenstva. Ale práve vtedy prebieha proces dozrievania a vrastania do tajomstva. Kto prináša Bohu svoju každodennosť, nachádza posilu a ľahkosť života.

2. zamyslenie

Mt 22, 1 - 14

Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: "Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Ale oni nechceli ísť. Znova poslal iných sluhov s odkazom: "Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal, voly a kŕmny dobytok sú pozabíjané a všetko je pripravené; podte na svadbu!" Ale oni na to nedbali a odišli: jeden na svoje pole, iný za svojim obchodom. Ostatní jeho sluhov pochytili, potupili a zabil. Kráľ sa rozhneval, poslal svoje vojská, vrahov zabubil a ich mesto podpálil. Potom povedal svojim sluhom: "Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodni. Chodte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu." Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami. Keď kráľ vošiel pozrieť si hosti, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. Povedal mu: "Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?" On onemel. Tu kráľ povedal sluhom: "Zviažte mu nohy i ruky a vyhodte ho von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami." Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených."

Každý z nás to zažil. Svadby, jubileá, hostiny. Keď má náš dobrý priateľ, s ktorým sme vyrastali životné jubileum, tak sa potrebujeme nachystať: dôstojne sa obliecť, upraviť sa, kúpiť dar, urobíme si voľno, prípadne na druhý deň zoberieme dovolenku v práci, aby sme dobrému priateľovi venovali náš čas bez stresu. Slávenie jubilea si vyžaduje čas, prípravu a naladenie sa.

Všetci teda radi oslavujeme a sú rôzne príležitosti osláv aj ich rôzne formy (niektoré sú pozdvihnutím človeka k naplneniu človečenstva, niektoré sú pod úroveň človečenstva). Oslavovať sa dá rôzne. My v Cirkvi slávime sviatosti, a slávime ich tak, ako to v nás upevňuje aj Katechizmus: slávime ich vzhľadom na to, že všetky sviatosti sú späté s Kristovým veľkonočným tajomstvom (por. KKC 1621). Dalo by sa povedať, že kto neveril v Krista ukrižovaného a zmŕtvychvstalého, kto sa s ním nestretol, nevie sláviť, nevie sa radovať (aj keby mal pivnicu naplnenú tým najlepším vínom). Kto sa nestretol s ukrižovaným a zmŕtvychvstalým Kristom ten sa nevie radovať. Lepšie povedané ešte nezažil, čo je to skutočná radosť. Kto sa stretol s Kristom ten sa vie radovať, a to aj v krížoch (hoci vtedy tomu nehovoríme radosť ale nádej).

Radosť, ktorú prežívame v Cirkvi je radosť v Kristovi, ktorý nás privádza skrze sviatosti k tomu, aby sme Ho spoznali, aby sme Ho počuli, aby sme Ho videli. Práve preto máme sviatosti, aby sme vedeli zachytiť, že Boh je tu, že nie sme na život sami.

Asi najčastejším slávením v Cirkvi je slávenie Eucharistie, zvlášť v nedeľu. V prvý deň týždňa (v nedeľu) Kristus vstal z mŕtvych. Preto sa pre kresťanov stala nedeľa prvým zo všetkých dní, „dňom Pána“. Slávenie nedele znamená jej svätenie, teda: oddýchnuť si

od práce, urobiť si čas na rodinu a priateľov, spomaliť život a zúčastniť sa sv. omše. Ako nám však tieto veci idú? Vieme sláviť?

Ako slávime nedeľnú sv. omšu? Neraz sa stáva, že rodiny dobehujú, lebo je zložité všetkých nachystať a prísť načas. Kňazi slúžia viac omší, a možno sa slávenie sv. omše pre nich stalo rutinou. Starší sú možno jedinou kategóriou ľudí, ktorí sa na sv. omšu pripravujú modlitbou ruženca a nakoniec sú neraz radi, keď je sv. omša kratšia, lebo zdravotné problémy im nedovoľujú dlhší pobyt v kostole. Keď sú slávnosti, už nás akosi prešla chuť všetko nachystať či nacvičiť a zhodíme to na skutočnosť, že je to aj tak iba forma, a že dôležité je „srdce“ a „jednoduchosť“ (neraz slávnosti radšej „zbúchame“ než, aby sme ich prežili vo veľkej paráde; inokedy nás parády naozaj nevovádzajú do modlitby ale skôr odvádzajú od Krista, ktorý je pôvodcom vzťahu medzi nami a Bohom). Niektoré s týchto problémov potrebujeme prežiť ako kríž, no na niektorých sa dá pracovať. Jedine prípravou sa dá skvalitniť akékoľvek slávenie a teda určite aj slávenie sv. omše.

Ježiš pripodobnil nebeské kráľovstvo kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Celý život Cirkvi sa má podobať príprave na túto svadbu. Dokonca máme ju prežívať každý deň. Každý deň máme nosiť rúcho milosti posväcujúcej, ktorá je samotným slávením Božej lásky. Pri spoločnom slávení sme pozvaní vidieť Krista nielen vo sviatostiach ale aj jeden v druhom, preto nemôžeme pristupovať jeden k druhému hocijako, ale slávnostne, s úctou. Tak sa náš život premieňa na ustavičnú modlitbu. A dobre vieme, čo je modlitba - v modlitbe sme s Bohom. Slávenie sviatostí je slávením života, lebo liturgiu slávi celé spoločenstvo, Kristovo telo zjednotené so svojou Hlavou. Liturgické slávenia nie sú súkromné slávenia, ale slávenia Cirkvi, ktorá je „sviatosťou jednoty“, čiže svätým ľudom zhromaždeným a usporiadaným pod vedením biskupov (por. KKC 1140). Keď ju takto slávime povznesení ponad znaky, sme už v nebeskej liturgii, kde je slávenie naplno spoločenstvom a sviatkom. (por. KKC 1136)

3. zamyslenie

Mt 22, 1 - 14

Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: „Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Ale oni nechceli ísť. Znova poslal iných sluhov s odkazom: „Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal, voly a kŕmny dobytok sú pozabýjané a všetko je pripravené; podte na svadbu!” Ale oni na to nedbali a odišli: jeden na svoje pole, iný za svojím obchodom. Ostatní jeho sluhov pochytili, potupili a zabilí. Kráľ sa rozhneval, poslal svoje vojská, vrahov zabudil a ich mesto podpálil. Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodni. Choďte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.” Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlych aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami. Keď kráľ vošiel pozrieť si hostí, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. Povedal mu: „Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?” On onemel. Tu kráľ povedal sluhom: „Zviažte mu nohy i ruky a vybodte ho von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami.” Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“

Byť pozvaný na hostinu je česť. Aj dnes sme pozývaní na hostinu. Prijmeme to pozvanie? Cirkev nám ponúka príležitosti k oslave. Stretávame sa na slávení prijímania sviatostí. Na krste, birmovke, uzatváraní manželstva, svätení kňazov, na Eucharistii, atď. Sviatosti sú poklady cirkvi, ktoré máme ako veriaci k dispozícii. Pri sprostredkovaní

sviatostí veriaci vytvárajú bratské spoločenstvo spojené v modlitbe a majúce účasť na učení Cirkvi. Najväčšou hostinou je účasť na lámaní chleba, ktoré je súčasťou svätej omše. Sme pozvaní sláviť.

Pozvanie môžeme prijať alebo odmietnuť. Boh nám ponúka spoločenstvo, milosrdenstvo a požehnanie skrze sviatosti. Najprv dostávame od Boha nové rúcho v krste. Potom má pre nás Boh pripravených sedem darov Ducha Svätého, ktoré dostávame pri sviatosti birmovania. Ďalej nám Boh dáva seba samého v Eucharistii, ktorá nás posilňuje v našich rozhodnutiach na životnej ceste v manželstve, zasvätenom živote či kňazstve. A nakoniec nás prostredníctvom sviatostí zmieruje so sebou samým a posilňuje nás v chorobe a v posledných chvíľach pozemského života. Všetky tieto slávnosti sú prepojené s oslavou Kristovho vykúpenia. Naša účasť na slávení by mala byť živá a úprimná.

Našu pozornosť chceme teraz upriamiť na slávenie Eucharistie. Dostalo sa nám veľkej milosti, že dnes môžeme chodiť na svätú omšu každý deň, že môžeme prijímať Krista v Eucharistii každý deň. V dejinách to tak nebolo. Žijeme výnimočné časy. Radujme sa, keď môžeme prísť aj s ostatnými na svätú omšu. Zapojme sa aktívne do slávenia spevom či čítaním a taktiež nezabudnime mať účasť na hostine - Eucharistii. Eucharistia nám dodá silu kráčať ďalej vo všedných dňoch. Je len na nás, či pozvanie k Eucharistii prijmemo alebo nie. Budeme ako tí pozvaní hostia, ktorí odmietli kráčať, alebo budeme ako tí, ktorí prijali pozvanie? Ak sa rozhodneme prijať pozvanie, dávajme si pozor, aby sme nezabudli na správne šaty. Nebuďme neúčtí voči Bohu, ako hosť z podobenstva, ktorý neprišiel v svadobnom rúchu. Možno tomu neprikladáme veľký význam, no prísť na hostinu dôstojne oblečený je vyznaním úcty voči hostiteľovi. Boh nám ponúka rúcho hodné hostiny, tzn. ponúka nám možnosť zmieriť sa s ním a prijať živého Boha v Eucharistii dôstojne. Rúcho ako Boží dar teda symbolizuje silu odpustenia, a tiež posilu v živote. Prijímať živého Boha v Eucharistii je milosťou a zároveň pomocou na našej životnej ceste.

Dnes žijeme zvláštne pandemické časy a namiesto toho, aby sme využili každý okamih stretnutia s Bohom, dostali sme sa do konfliktov o spôsobe prijímania Eucharistie. Smutné. Namiesto toho, aby sme sa radovali, že máme prístup k Eucharistii, vytvárame napätie, či môžem alebo nemôžem prijímať Eucharistiu na ruku. Mám pocit, že nám uniká podstata. A tou je zjednotenie sa s Kristom, prijatie Krista ako posvätnnej sily obetovanej Lásky pre náš život.

Radujme sa a oslavujme, že Ježiš Kristus je prítomný medzi nami. Oslavujme spolu s Cirkvou tajomstvo nášho vykúpenia. Nechajme naplniť svoje vnútro Ježišom, aby náš duchovný život silnel a aby sme tak mohli vydávať svedectvo o svojom živote s Bohom. Aby neveriaci mohli povedať: „To sú kresťania, pretože sa navzájom milujú. Majú niečo, čo svetu chýba a to je Láska.“

4. Pomocné otázky

„Spoločné putovanie“ je možné iba vtedy, pokiaľ vychádza zo spoločného počúvania Božieho slova a slávenia Eucharistie.

- Aké miesto má v mojom prežívaní života s Bohom liturgia, zvlášť nedeľná bohoslužba?
- Vnímam liturgické slávenia predovšetkým ako úkon svojej osobnej zbožnosti, alebo ako prejav života celého Božieho ľudu?
- Aké formy liturgického slávenia a spoločnej modlitby uprednostňujeme v našom spoločenstve a prečo (svätá omša, adorácia, pobožnosti...)?
- Aké služby sú rozvinuté v liturgickom slávení v našej farnosti či spoločenstve? Ktoré by mohli byť rozvinuté tak, aby bola liturgia odrazom rozmanitosti služieb a chariziem kresťanov?
- Aké kroky robíme k zapojeniu nových prichádzajúcich do našej farnosti (spoločenstva) tak, aby sa cítili byť prijatí?
- Ako je prežívaná sviatosť krstu? Tak, aby vyjadrovala prijatie do spoločenstva farnosti?
- Čo robím preto, aby som viac poznával tých, ktorí spolu so mnou slávia bohoslužbu?
- Premýšľam v našej farnosti o nových formách aktívneho zapájania všetkých do liturgie?
- Prežívame modlitbu príhovorov počas svätej omše tak, aby jednotlivé prosby odrážali aktuálne potreby miestneho spoločenstva?
- Viem prežívať sv. omšu ako slávenie? Čo mi v tom bráni? Ako môžem prispieť k tomu, aby nám v našej farnosti (kostole, spoločenstve) spoločné slávenie bohoslužieb „chutilo“?